

ST. OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R . 3

80. ÅRGANG
10. FEBRUAR

1 9 6 8

KATOLSKE TENÅRINGER MOT STRØMMEN? (Side 37 - 38)

Redaktør Helge Kristensen har skrevet en redaktionell artikel i Katolsk Ugeblad i København under tittelen *En ny æra begynder*:

«Det går fremad med internationaliseringen af den katolske kirkes centraladministration i Rom. Følgende ikke-italienske kardinaler står nu i spidsen for kongregationer: *Jean Villot* (fransk) er leder af koncilkongregationen, *Gabriel Garrone* (fransk) er leder af studiekongregationen, *Benno Gut* (schweizisk) er leder af rituskongregationen, *Maximilien de Fürstenberg* (belgisk) er leder af kongregationen for østkirkerne, *Francis Brennan* (amerikansk) er leder af sakramentorganisationen, og som allerede nævnt er *Franjo Seper* (jugoslavisk) leder af kongregationen for trosrørelser. Således afløses den 81-årige *Gustave Testa* af den 63-årige *Fürstenberg* og den 88-årige *Masella* af den 73-årige *Brennan*, idet paven har taget de to gamle italieneres afskedsansøgninger til følge. Det har altså sammen også hjulpet på gennemsnitsalderen. Med undtagelse af to, Gut og Brennan, er ingen af de nye ledere over 70. Og endnu en bemærkelsesværdig udnævnelse er foretaget. Milaneseeren kardinal *Angelo Dell' Aqua* skal være generalvikar i Rom — pavens stedfortræder som biskop. Man hæfter sig ved, at det ikke er en romer, der har fået posten.

Ellers har det vakt opmærksomhed, at kardinal de Fürstenberg er blevet udnævnt til chef for kongregationen for østkirkerne. Man havde troet, han skulle afløse kardinal *Cicognani*, hvis tilbagetræden som statssekretær («udenrigsminister») ventes. I denne forbindelse går der rygter om et forestående «lille konsistorium». Man tipper på, at det så skal være den 58-årige nuntius i Belgien, *Silvo Oddi*,

der skal afløse *Cicognani*. Det ville være sandsynligt, at man samtidig gav ærkebiskop *Pignedoli* og biskop *Willebrands* kardinalhatten, så de kunne afløse henholdsvis den 73-årige *Agagianian* og den 86-årige *Bea*. Ofret på den hellige balancelkunst alter er formodentlig den liberale kardinal *Lercaro*, der har måttet nedlægge hvervet som leder af en kommission, der har overvåget realiseringen af det andet Vatikankoncilis principper på liturgi-ens område — sandsynligvis for at man kunne formå den 80-årige og meget konservative spanske kardinal *Larraona* til også at træde tilbage. De to kardinalers arbejde overlappede hinanden, og det kommer nu under én hat, Guts, hvis synspunkter nok skal ligge midtvejs mellem *Larraonas* og *Lercaros*. Man har sikkert skævet til hans schweiziske herkomst — af hensyn til internationaliseringen.

Men mest af interesse samler sig dog om *Dell' Aqua* og *Seper*. *Dell' Aquas* stilling som pavestolens «finansminister» overtages af den tidligere omdiskuterede apostoliske delegat i USA, *Vagnozzi*, der siges at være et stort finanstantal. Med *Dell' Aqua* ved sin side kan paven lettere komme til at omorganisere bispedømmet Rom ud fra principper, der bør være gældende for det pastorale arbejde i en storstad anno 1968.

Ved siden af det bemærkelsesværdige i, at en ærkebiskop fra et kommunistland med tåleligt forhold til pavestolen får en høj post i kurien, udtrykker udnævnelsen af kardinal *Seper* pavens tilslutning til den linie, som kendetegnede bispesynoden i efteråret. Her havde en vigtig afstemning vist, at biskopperne anså *Seper* for en rigtig mand til en nøgleposition. Alt i alt indvarsler personsifterne en ny æra i kirkens historie.»

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlm. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemansgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssongt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehus</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (I. VII—31. VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

TV-GENERASJONEN

Fjernsynet her hjemme er i alder en ung institusjon. På disse få år har det allikevel rukket å etablere seg som et integrert element i befolkningens liv. Mer enn det, fjernsynet har i stadig større utstrekning kommet i skuddlinjen for den offentlige debatt. Det er nok av eksempler som viser at fjernsynet ikke bare er et medium som formidler, men som i seg selv har muligheten for å skape vide bølger rundt om i folket.

Alt oppstusset omkring fjernsynet begynte med enkelte stykker i TV-teatret, fortsatte etter et fellesnordisk program om ungdom og seksuelliv, og har i disse dager nådd de helt store høyder i diskusjonen om program som *Idébanken* og *Åpen Post*.

Hvorfor har fjernsynet kunnet forårsake all denne ståhei?

Svaret ligger ikke nødvendigvis i at det når ut til så mange flere mennesker enn en stor avis. Vi må betrakte problemet fra en annen synsvinkel. Og da vet vi at fjernsynet er det hittil mest utviklede ledd i rekken av elektroniske massekommunikasjonsmedier. Muligheten for å kunne overføre begivenheter i samme øyeblikk de fant sted, la grunnlaget for en revolusjon i massekommunikasjonssektoren. Radioen var det første medium som kunne nå frem til et stort antall mennesker samtidig. Men radioen hadde også den svakhet at den bare var endimensjonal. I og med fjernsynet er det nå mulig å overføre lyd og bilder på en gang, slik at publikum ved selvsyn kan kontrollere at kommentarene stemmer. Og, like betydningsfullt, fjernsynet når direkte inn i hver enkelt seers hjem, uten noe mellomledd mellom produsent og tilskuer, slik forholdet kan være når det gjelder film.

En slik situasjon vil for første gang i selve prinsippet utelukke sensur og utenforliggende sensurinstanser. Dette må nødvendigvis tilsi en ekstra varsomhet fra programledelsens side. Men hvis fjernsynet både skal kunne bevare sin frie stilling og satse på en viss friskhet i programvalget, vil vi måtte risikere at seerne kan bli konfrontert med opplevelser som for dem virker overveldende og endog sjokkerende. Etter hvert som sekulariseringen fortsetter, må vi også kunne regne med at der vil bli vist programposter som står i strid med kristne ideer og verdier.

En slik utvikling kan ikke Kirken møte ved å trekke seg tilbake fra dagens verden, eller ved å sette frem forbud.

Den nye situasjon som er skapt i og med fjernsynets inntrøden i vårt liv, medfører også en større uavhengighet for menneskene. Og denne uavhengighet må nødvendigvis også gi hver enkelt et større personlig ansvar. Det er ikke lenger hverken ønskelig eller mulig at Kirken her foretar valget for oss. Hvert enkelt menneske må nå være i stand til å skjelne mellom godt og dårlig blant alle de inntrykk som presenteres for ham.

Og dette stiller Kirken overfor en ny utfordring. For mer enn noen gang tidligere vil det nå være nødvendig at hver enkelt kristen selv har en sikker basis å dømme ut fra. Kirken må møte den nye situasjon ved å aksentuere et kristent etisk grunnlag, ved å skape hos hver kristen en klar forståelse for og bevissthet om de verdier vi ønsker å opprettholde. Det som i dag kreves, er ikke en belæring nedad, men en oppdragelse til selvstendighet. Alle-rede nå må vi være klar over dette. For kommunikasjons-eksplosjonen skjer stadig raskere. Bare ved å forberede oss på den, kan vi hilse den velkommen som en positiv utvikling.

G. M.

— vi vil måtte risikere at seerne kan bli konfrontert med sjokkerende opplevelser.

PATER ARRUPES BREV

Jesuitterordenens øverste leder, pater Arrupe, har nylig sendt et brev til de omkring åtte tusen av sine menn som arbeider i USA og bedt dem om snarest mulig å gå til aksjon for å bekjempe rasediskrimineringen. Den franske avisen *Le Monde* kaller brevet et viktig dokument som vil få betydning også i ikke-kristne kretser. Det meget realistiske i de løsninger

pater Arrupe ønsker, gir, etter avisens mening, en piskesnert til den del av amerikansk katolisisme som altfor lenge har akseptert status quo.

Ordensgeneralen påviser i sitt brev den nære sammenheng mellom raseskillet og fattigdommen. Fattigdom fører med seg forakt, manglende kunnskaper, arbeidsløshet, sykdom og

en for tidlig død — midt i et samfunn med overflod av rikdom og luksus.

Hvis ikke de fattige i opprøret mot dette kan finne sympati og hjelp i den frie verden, kan de fristes til å orientere seg mot andre ledere og andre systemer, sier pater Arrupe. Han tenker på ledere og systemer som står fiendtlig overfor de kristne sannheter og det demokratiske ideal.

Efter å ha minnet om uavhengighetserklæringen av 1776 og dens ideer

(Forts. side 46)

FASTEPRAKSIS, 1968

Da jeg var åtte, ti år gammel hadde jeg et fasteskrin. La meg forklare med noen få ord hva dette var for noe. Ved begynnelsen av fastetiden fikk vi hvert vårt skrin, ofte ikke mer enn en gammel blikkboks. «Skrinet» ble benyttet for å oppbevare alt vi fikk av godter i løpet av uken, sakene skulle først spises på søndagen som ikke var noen fastedag. Første søndag i fasten var resultatet imponerende, annen søndag bra. Men fra og med tredje søndag begynte høsten å bli riktig skral. Bare i den stille uken fikk vi liksom strammet oss opp igjen slik at vi i påsken opplevde gode dager.

Jeg har lyst til å nevne et annet minne også fra min barndom. Jeg hadde en onkel som var svært glad i en røyk. På hverdagene dampet han hele dagen på pipen, om søndagene ble det sigarer. Da han hadde fylt 59 år og av den grunn ikke lenger behøvde å overholde fastebudet — bare ett fullstendig måltid om dagen — tok han selv initiativ til noe annet. Han sluttet å røke i fastetiden. Det var for hans vedkommende et dristig foretagende. Han gikk meget radikalt til verks og tok liksom ingen chanser. Det ble hverken pipe på hverdagene eller sigar på søndagene. Såvidt jeg husker klarte han seg meget godt. Han ble ikke sur, ikke krakilsk heller. Men spør om han ikke hadde mang en tung stund.

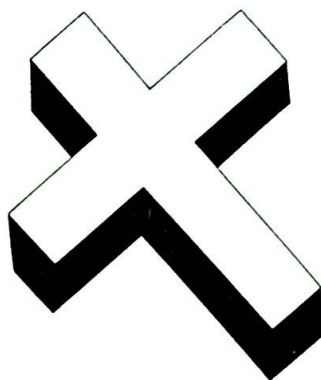
Påskeaften klokken tolv middag presis, mens kirkeklokkene ringte for å minne om at fastetiden var slutt, tok han frem en sigar, en av den bedre sorten han hadde. Han skar omhyggelig av spissen, prøvde den forsiktig mellom tennene og tok fyrstikkessen. Etter to, tre intense drag begynte han, med hodet bakover, langsomt og høytidelig å vifte med sigaren under haken for å nyde den deilige duften. Det var som om han forrettet et rituale.

KATOLSK STUDENTLAG

Onsdag 28. februar har Katolsk Studentlag Askeonsdagsretrett på Lunden kloster. Torsdag 14. mars har laget møte i Neuberggaten 15 med debatt om «Kvinne og mann i kirke og samfunn». Torsdag 28. mars holder magister *Lars Roar Langslet* foredrag om «Dialogen mellom marxister og katolikker».

Men det var altså fasten anno 1920 —30 i et alminnelig katolsk familiemiljø et sted på kontinentet.

Hvis man spør meg hva man gjør i et slikt miljø i fastetiden idag, så er jeg ikke sikker på om jeg kan svare riktig. Men jeg kan tenke meg følgende: Fasteskrinet finnes ikke lenger. Bortsett fra noen ganske få dager nyder familien, både voksne og barn, med god samvittighet tre rikelige måltider om dagen. Kanskje en eller annen sløyfer sigarettene eller pipen, helt

eller delvis. I så fall er han eller hun antagelig en unntagelse. Hva er det blitt igjen av fastetiden, blir man overhodet minnet om den?

Jo, etter all sansynlighet finner man en vakker dag en konvolutt i postkassen med en oppfordring fra kirken om å legge «en almisse» i den til fordel for de trengende og nødlidende. «Almissen» bør helst skaffes til veie ved i fastetiden å sløyfe noen av de luksusvaner man har som borger av velferdsstaten.

Konvolutten slenger så i flere uker rundt i stuen inntil den på siste søndag i fasten etter høymessen blir plukket opp igjen. Man er blitt minnet om den fra prekestolen. De troende er blitt minnet om det ekstra fastebidrag som de helst skal gi.

Far tar lomdeboken frem og putter noen tiere i konvolutten hvorefter yngstemann senere får i oppdrag å putte den i «bøssa» bakerst i kirken.

Det er alt annet enn et rituale man

er vidne til her. Det minner snarere om det komiske syn man opplever ved Rådhuset i kveldstimmene siste dagen i januar når folk kommer løpende fra alle kanter med sine selvangivelser.

Selvfølgelig er saken satt på spissen. Si tyve og tredveårene fantes det troende som ikke var særlig ivrige etter å faste. Idag finnes det sikkert mange som bevisst går inn for å yde noe for andre i fastetiden ved selv å gi avkall.

Likevel er jeg tilbøyelig til å si at vår fastepraksis idag er blitt høyst minimal i forhold til hva den var før. På samme måte betegnes forsakelse og askese gjerne som gammeldage begreper. De godtas som midler til å opparbeide «kondisjon» når det dreier seg om idrett. Men de brukes i almindelighet ikke lenger for å utvikle selvdisciplin. Tidligere «fasteprestasjoner» ble riktignok gjerne utført for ens egen skyld, man ville jo helst være en trofast kristen og katolikk og holdt seg av den grunn til kirkens bud. Idag ser man disse «prestasjoner på hjemmebane» gjerne erstattet av en innsats utad til fordel for andre, først og fremst det trengende medmenneske. Man skal i fastetiden fremfor alt vise nestekjærlighet, heter det.

I bunn og grunn er jeg hjertens enig i dette. Det er bare det at jeg har mine store tvil om vi gjør nok. For det første sier denne gest med å putte en eller flere tiere i fastekonvolutten meg uhyre lite så lenge den ikke stiller noen krav til en. For det annet er det vel og bra å understreke at vi må vise nestekjærlighet. Men nestekjærlighetens gjerninger må etter min mening være en følge av en innstilling. Den åpne innstilling overfor andre virker neppe tilfredsstillende så lenge man ikke råder over en god porsjon selvdisciplin. Og spørsmålet er: Opparbeides den bevisst nok? Jeg er ikke så sikker på at det gamle fasteskrinet er så fullstendig avleggs. Og det inntrykk min onkel gjorde på meg ved ikke å røke har jeg aldri glemt. Som voksen forsøkte jeg det selv flere ganger. Det var ikke noen enkel ting å gjennomføre. Noen ganger har det lyktes, andre ganger ikke. Som oftest holdt det hardt. Den som vil får prøve det. En ting er helt sikkert: Ingen har vondt av å ta litt hardt i seg selv.

KATOLSKE TENÅRINGØR – MOT STRØMMEN?

Hva mener dagens katolske tenåringer om aktuelle spørsmål som stilles? Har de noen mening i det hele tatt? Skiller den seg eventuelt ut fra andre unge ikke-katolikkers syn på visse ting? Og så videre. Det er nok av ting her som man kunne trenge nærmere beskjed om. En engelsk presseman, Kevin Mayhew har nylig gjennomført en liten, men interessant rundspørning blant unge katolikker av begge kjønn i Storbritannia, og resultatet er verd å notere seg. Svarene tyder nemlig på større selvstendighet og dømmekraft i disse unge enn enkelte sindige voksne kanskje er villig til å innrømme dem for tiden.

Mayhew offentliggjorde sitt spørreskjema i *Catholic Herald* den 8. de-

sember og gjenga de innkomne svar den 19. januar. Over 1350 unge lesere skrev åpent til ham om sitt syn, og det bemerkelsesverdige er at svarene på visse spørsmål skiller seg markert ut fra de svar andre unge ga i en *National Opinion Poll* i London-avisen *Daily Mail* nylig.

La oss gjenta hva vi har sagt en annen gang i *St. Olav*: slike undersøkelser gir ikke noe endelig og betryggende svar på noe som helst. Kevin Mayhews skjema med spørsmål og svar bør og s å studeres med en porasjon sunn skepsis. Men vi vet på den annen side så altfor lite om våre unge trofeller at vi må forsøke å tyde de tegn som finnes.

La oss ta Mayhews spørsmål i tur og orden. Forskjellen hvis man sammenligner med *Daily Mails* rapport er tydeligvis størst når det gjelder de unges stillingtagen til seksuelle erfaringer før ekteskapet.

Spørsmålet som ble stilt av Mayhew var følgende: *Hva sier du når noen av dine venner hevder at sex før ekteskapet er tillatt under visse omstendigheter?*

De katolske tenåringene i Storbritannia svarte følgende:

Enig	21 pst.
Uenig	77 »
Vet ikke	2 »

Disse svar går på tvers av svarene i *Daily Mail* hvor over halvparten av de som ble spurt svarte at de bifalt seksuelle forbindelser før ekteskapet.

Av de 21 prosent av de katolske tenåringer som svarte «ja» på spørsmålet godtok bare en meget liten del fullstendig, uforpliktende frihet. De fleste fant at en slik forbindelse måtte være riktig når det unge par var forlovet eller ikke kunne gifte seg på lang tid fremover.

En 19-årig funksjonær svarte slik: «Jeg er enig i en slik forbindelse så lenge to personer respekterer hverandre. Prestene kan ikke dømme unge mennesker for å eksperimentere med sex så lenge voksne hensynsløst utnytter sex i forretningsøyemed. Det er annonser som misbruker seksuallivet, kjærligheten, ekteskapet og morens verdighet uten hensyn til de følger som vekkes i leseren.»

Mange av de 77 prosent av unge som ikke kunne godkjenne seksuelle forbindelser før ekteskapet stilte seg forståelsesfulle til andre unge som ikke klarte å leve etter dette ideal. Men deres uttalelser ellers var klare nok. En 17 år gammel kvinnelig student svarte på denne måten: Dette er vidunderlige og tiltrekkende ting. Jeg vil bare gi meg selv til den mann jeg skal være gift med hele livet.

En 15 år gammel skolepike svarte følgende: Samfunnet ville bryte sammen uten familieenheten.

Mayhew føyer til for egen regning at alle katolikker vil være glade for den store prosent som tok et klart standpunkt for Kirkens syn på disse

(Forts. neste side)

KATOLSKE TENÅRINGER

(Forts. fra forrige side)

problemer. Men, sier han, en del av de som gikk inn for dette standpunkt viste en foruroligende holdning. Av og til brukte en innsender uttrykket «skittent». Samleie var «skittent» før ekteskapet og «rent» etterpå. Dette gjaldt særskilt de yngste. Det var til og med noen som ville at samfunnet skulle fengsle de som sov sammen før de var gifte.

Neste spørsmål var dette: *Mener du at farvede mennesker burde få slippe inn i Storbritannia?*

Spørsmålet er viktig i dag på de britiske øyer. Svarene kom inn slik:

Ja	48 pst.
Nei	17 »
Med restriksjoner ..	34 »
Vet ikke	1 »

De 34 prosentene av de unge som ville godkjenne en innvandring med restriksjoner, svarte for såvidt fornøytig at de som kom burde ha arbeidsmuligheter og muligheter for å finne et sted å bo. Men det argument som ble oftest brukt av de 48 prosentene som ville ha fri innvandring var at «vi er alle like i Guds øyne».

Av de 17 prosent av de unge som ville stoppe de farvede fra å komme inn i landet, var det en god del som anførte at Storbritannia allerede var overbefolket. Men flertallet viste en fiendtlig innstilling, spesielt hvis svarene kom fra et område som allerede har en god del farvede immigranter.

Den liberale innstilling unge katolikker tok til raseproblemet kom tydelig frem også i neste spørsmål: *Synes du at noen av de som er her burde sendes tilbake?*

Ja	5 pst.
Nei	80 »
I noen tilfeller	12 »
Vet ikke	3 »

Også her gir sammenligning med gangspunkt for en vurdering av de resultatene i Daily Mail et gunstig uttrykk for katolikker, i Daily Mail-galluppen var 30 prosent av tenåringene stemt for å sende farvede immigranter tilbake.

Den samme liberale holdning kom imidlertid ikke til uttrykk da spørsmålet gjaldt dødsstraff. Over halvparten av de unge britiske katolikker var enig i bruk av dødsstraff og ville gjøre at den ble gjeninnført.

Spørsmålet som ble stilt var dette: *Er du enig i dødsstraff?*

Ja	51 pst.
Nei	40 »
I visse tilfeller	5 »
Vet ikke	4 »

Jeg er ikke sikker på de moralske argumenter for å henge et menneske, sa en pike fra Stoke-on-Trent, jeg har aldri oppnådd å få et skikkelig svar på mine spørsmål om dette. Men jeg kan ikke forstå hvorfor noen få personer ikke skal miste livet når de med fullt overlegg har drept andre mennesker.

De neste spørsmål hadde en spesiell vinkel:

Ville du heve pensjonene for eldre hvis du var statsminister?

Ja	83 pst.
Nei	8 »
I noen tilfeller	6 »
Vet ikke	3 »

Det store flertall syntes at pensjonistene ble dårlig behandlet.

Ville du hjelpe familier som lever under uverdige boligforhold?

Ja	83 pst.
Nei	6 »
I noen tilfeller	9 »
Vet ikke	2 »

Tillate salget av svakere former for stimulerende midler?

Ja	6 pst.
Nei	93 »
Vet ikke	1 »

Avskaffe monarkiet?

Ja	41 pst.
Nei	49 »
Vet ikke	10 »

Her er igjen et punkt hvor det er tydelig forskjell på denne rundspør-

ringen og resultatene i Daily Mails prøve.

Det er når det gjelder spørsmålet om abortlovgivningen at de katolske tenåringer kommer i konflikt med sin Kirkes lære. På spørsmålet *Er du enig i abort under noen omstendigheter?* svarte de unge slik:

Ja	40 pst.
Nei	59 »
Vet ikke	1 »

I betraktning av at det ifjor foregikk en kraftig aksjon fra katolsk hold i Storbritannia mot Abortion Bill er dette et oppsiktsvekkende resultat.

En 18 år gammel laboratorieassistent fra Rugeley mente følgende: Hvis en pike blir overfalt av en mann — jeg mener virkelig overfalt — så burde hun ha anledning til å få foretatt abort hvis det ble nødvendig etterpå.

De fleste av de som var for abort oppga dette som en av grunnene til deres innstilling. En annen grunn som stadig gikk igjen var hensynet til morens liv hvis det kom i fare.

En skolepike fra Leigh sa: Når et egg er befruktet og det dannes et foster utvikler dette seg til et menneskelig vesen. Hvis aborten utføres etter at dette vesen har fått en sjel, er dette mord. Hvis imidlertid et fortsatt svangerskap ville bety alvorlige mentale eller fysiske skader på moren, tror jeg likevel abort ville være å foretrekke. Men det er et meget vanskelig spørsmål og selv i slike omstendigheter virker det ikke riktig å drepe barnet.

Piken legger til:

Hvis det imidlertid er spørsmål om morens eller barnets liv, mener jeg at det ufødte barn må dø. Ektemannen ville sikkert velge å bevare hustruens liv. Det er et fryktelig problem som jeg håper jeg aldri blir stilt overfor.

Neste spørsmål: *Går du bra sammen med dine foreldre?* blir besvart i en tid da man i Storbritannia nettopp har hatt ekspertuttalelser om at familieenheten bryter sammen. Det ser ikke ut til at de katolske tenåringer er enige. De svarer på spørsmålet:

Ja	81 pst.
Nei	5 »
Av og til	13 »
Vet ikke	1 »

Det mest slående ved svarene på disse spørsmål, sier Kevin Mayhew var at de unge åpent innrømmet at det gode forhold i mange tilfeller skyldtes deres foreldres innsats.

A. R.

HVERKEN ARKEOLOGI — ELLER RAGGARSTIL

Forskningsstipendiat Erik Gunnes har fullført et langt og vanskelig arbeide:

Til sommeren får norske katolikker og andre en sårt savnet oversettelse av Det nye testamente — den første katolske NT-oversettelse her i landet siden mgr. Offerdahls og frøken Antonie Tibergeres oversettelse av den latinske Vulgata-teksten kom i tredveårene. Denne gang er det snakk om en direkte oversettelse fra grunnsproget, gresk, og arbeidet har pågått i lys av de erfaringer man den siste menneskealder internasjonalt har gjort i moderne bibelforskning.

Efter grundige gjennomgørelser og vurderinger både av norske og danske teologer har biskop John W. Gran godkjent oversettelsen for bruk i bispedømmet.

Gunnes arbeidet med disse tekstene i perioden 1955—1964 efter at den daværende katolske biskop i Oslo, mgr. Mangers hadde anmodet ham om å forsøke seg på oppgaven. I år kommer resultatet altså på St. Olav Forlag, og kritiske øyne vil sikkert granske resultatet — intet oversettelsesarbeide i denne verden blir satt slik under menigmanns lupe som et arbeide med beretningene om Jesu liv og ord.

— Oversetteres mål er å skape en mulighet for samtidighet mellom tekst og leser. Målet er ikke å drive arkeologi, ikke å lave en raggarbibel, det har ihvert fall ikke vært mitt mål, sier Gunnes i en samtale med «St. Olav». — Man må skape forutsetningen for et møte med tekstens budskap slik at den virkelig betyr noe for mennesket og ikke bare er noe man er interessert i.

— De har arbeidet direkte med de greske tekstene. Etterkrigstidens bibelforskning må ha spilt en viktig rolle?

— Selvfølgelig. Det er derfor jeg har gått tilbake til de opprinnelige tekstene for å få med alle innvundne resultater.

— Hvordan har De arbeidet?

— Jeg har ihvert fall skrevet om hele oversettelsen fire ganger. Jo, det har nok tatt lang tid, men jeg har

jo også hatt andre ting å arbeide med underveis.

— I dagens katolske kirke er det nesten som et slagord at man «skal vende tilbake til kildene» for det kristne liv. Et slikt spesielt oversetterarbeide som De har fullført må virkelig være noe lignende, ikke sant?

— Absolutt. Husk på at det er et veldig behov også i vår generasjon for å undersøke kildene, og finne ny styrke der. Det kom blant annet til uttrykk i det annet Vatikankonsil for eksempel. Bare på en generasjon har vi fått fem-seks fullstendige bibeloversettelser på fransk, i Storbritannia etterfølger en New English Bible

arbeidet til mgr. Knox, og man har fått en overføring til engelsk av den franske Jerusalem-bibelen. For eksempel.

— En del av disse oversettelsene De nevner her er såvidt jeg vet gjort av hele team av eksperter. De har arbeidet alene?

— Enmannsarbeide og komitéarbeide har hver for seg sin styrke og sin svakhet. Er det bare en mann bak arbeidet er det alltid en fare for at det hele overstiger hans krefter og innsikt, at oversettelsen preges i for sterk grad av hans personlighet. Jeg har tross alt selv forsøkt ikke å lave en parafraze, men en oversettelse som

(Forts. neste side)

følger teksten i alle dens nyanser. Uten å forsøke noen falsk modernisering.

— Nevn et eksempel.

— Man kunne jo falle for fristelsen til å la Vår Herre si jovialt til disiplene ved strandkanten: «Har dere fått fisk, gutter?» Personlig har jeg holdt meg langt unna den slags løsninger i mitt arbeide. På den annen side må man jo vært klar over at evangelienes forfattere — for ikke å snakke om Paulus — ofte er atskillig friskere i sin uttrykksmåte enn det som fremgår av bibeloversettelsene. Skal man så av falsk pietetsfølelse frata forfatterne deres egen uttrykksmåte? Problemet er såpass dobbeltsidig.

Gunnes fortsetter:

— De vanlige bibelsitatene, de som folk kjenner og bevarer byr kanskje på noe av det vanskeligste for en oversetter. Ofte kan en selv beklage at kjente og kjære «kjerneord» blir borte. Men det er ikke til å unngå, dersom en skal unngå skurrende brudd i stilen. For eksempel: I en ellers moderne gjengivelse av historien om arbeiderne i vingården, kan en ikke plutselig la folkene utbryte: «Vi har båret dagens byrde og hete.» Det er nemlig ikke noe en sier idag — annet enn som et bibelsitat. Og en kan ikke la arbeiderne sitere seg selv! Jeg tror enkelte slike tap ikke er til å unngå, dersom man i det hele tatt vil konfronteres med bibelen i dagens sprog og sammenheng. Det vil si, hvis man vil oppdage forbindelsen mellom ordene og ens eget liv og virkelighet.

— Hva er kravene til en oversetter av dette stoffet?

— Han skal tilfredsstillende tre nærmest uforenlige krav. Det er det litterære krav, ønsket om å få en verdig oversettelse. Det er det vitenskapelige krav, kravet om nøyaktighet, de teologiske og filologiske krav til nyansene i teksten. Og det er den enkelte lezers krav til muntlighet, til forståelighet. Det er praktisk talt umulig å basere seg på bare ett av disse krav. Man må bevisst sette seg mellom tre stoler, følgelig blir man alltid skyteskive. Alle vil ha sine spesielle innvendinger. Jeg håper bare at man innrømmer en oversetter det lille poeng at han også kan ha sett disse muligheter, men av hensyn til de andre krav og helheten har måttet foreta et valg.

— Sproget er riksmål?

Jeg har ikke på alle punkter kunnet følge den offisielle rettskrivning. En

slik oversettelse stiller jo helt spesielle krav.

— Hvordan kom De i gang med et slikt kjempearbeide?

— I 1955 forelå praktisk talt bare Bibelselskapets offisielle oversettelse her i Norge. En som jeg selv i hvert fall ikke syntes var tilfredsstillende. Men den umiddelbare foranledning var vel ellers at mgr. Offerdahls og frøken Tibergs bearbeidelse av den latinske versjonen var utsolgt. Sprogformen var ikke tilfredsstillende lenger, og man kunne ønske en oversettelse direkte fra gresk. Vulgata-teksten er i seg selv ikke så gal, men den inneholder tross alt en del unøynaktigheter som man nå kunne få rettet. Dette var vel bakgrunnen for den samtale jeg så hadde med biskop Mangers, den som satte meg i gang. Jeg hadde vel alltid hatt bak i hodet at det skulle være moro å prøve en slik

EN KLOVN

Traff forleden en yrkeskollega. Og vi diskuterte i stort alvor noen av de merkelige ting vi begge hadde opplevd de siste ukene. Hans historie fra en Oslo-kino tar visst prisen:

Han kom inn i en halvtom kinosal, fant seg en plass litt avsides og sank ned i stolen. Trett av maset gjennom byens skispor av noen såkalte gater, sliten etter en strevsom arbeidsdag.

Noen få andre sivet inn i nærheten av ham, men heldigvis ikke for nært. De åpnet vinterfrakkene og skinnkåpene i halsen og så seg mistenksomme, nesten hatske rundt før de begynte å pille sølvpapir av sjokoladene.

De sinnsvake reklamelydene på terretet boret seg inn under huden med sine stupide gjentagelser og sine påstander om at lykke er et nytt pussemiddel, oppløsningspulveret filium dilium, smøret med de guleste bombene.

Min venn skiftet stilling i stolen, la det ene benet godt over de andre og forsøkte å overleve. Hovedfilmen het Lev for å leve, tror jeg.

Så skjedde det.

Akkurat da de franske fortekstene flagret ut i mørket, kom en stor, omfangsrik dame seilende inn på benkera-

oppgave. Både stilen og oppsetningen i vers i den tradisjonelle utgaven var jo nokså gammelmodig. Den gjorde det vanskelig for folk å fatte helt hva Det nye testamente virkelig sier. Mens jeg arbeidet, kom ungdomsoversettelsen, men jeg fant det likevel riktig å fortsette. Jeg var allerede halvveis, og jeg syntes ikke at mitt eget arbeide ble overflødiggjort.

— Hadde De begynt hvis De hadde ant omfanget av oppgaven?

— Nei!

— Er det noen avsnitt som har stått Deres hjerte særlig nær — som man sier?

— Vel, det har vært veldig moro å oversette Paulus, han er so very much alive. Kanskje lykkes det for meg å meddele noe av hans vesen og tanker, han oppfattes ofte altfor negativt og regnes ofte som nesten utilgjengelig.

Å. R.

den foran ham og kastet seg ned i stolen. (Foran ham.) Ivrig etter å få med seg de første hete kyssene.

BANG. Min venns fot ble låst fast som i en revesaks, hans kropp ble vridd noen fryktelige grader og liksom lettet en halv tomme opp fra stolsetet.

Han klarte ikke å nå damen med armen. Klarte ikke å ruske i henne. Dessuten var hun, noe han klart oppfattet, av den typen kvinner man ikke rusker i.

Fordi han var gammeldags oppdratt fikk han seg ikke til å skrike.

Han stirret seg rasende og fortvilet rundt. I den utstrekning han var istand til å se seg rundt. Men i norsk menneskeforakt hadde han satt seg såpass langt fra de andre dødelige at det ikke var mulig å appellere om hjelp uten samtidig å lave oppstyr, kanskje skandale.

Hva skulle han gjøre?

Han påstår selv at han satt slik under hele filmen og etterpå tok en drosje hjem og gikk til sengs.

Man kan forsøke å filosofere over dette så meget man ønsker. Man kan si med et smil at en kvinne på foten er tyngre enn ti på taket.

Man kan legge til at det jo heldigvis var happy end akkurat i den filmen.

Alt det der.

Men det som vi antagelig kvier oss for å innrømme er noe annet. Dette at vi i disse vintermånedene er så isolerte, menneske til menneske, at vi lider unødvendig i stillhet. Enten det er i vanvittige snerasgater eller — på kino.

Vi vil heller ha det fært enn å bli avslørt under projektører og fremmede blikk som innpakke tuser.

Det kalles miljøskader.

BLIKK på TIDEN

NORDENS SØPPELKASSE?

■ Vår venn og kollega Odd Kvaal Pedersen skriver rapporter fra Afrika som er verd å lese. I nr. 2 av «Vår Kirke» har han for eksempel en artikkel som denne: U-LANDENE — NORDENS SØPPELKASSE?

«Fra en giver i Norge fikk et barnehjem i Vest-Afrika tilsendt en stor kasse med — damekorsetter!

Unektelig, denne «gaven» tilhører det mer komiske av hva man i velferds-Norden kan få seg til å tro er gode og nyttige gaver til de «stakkars små i hedningeland». Mer deprimerende er det å åpne en kasse med skittent, sjasket og fillet tøy.

Fordi behovet er så overveldende, fordi man vet at utrolig meget kan komme godt med og av hensyn til dem som sender pent brukte klær, kvier man seg for å trekke frem de mange — like deprimerende som de ovennevnte — eksempler på hva Nordens mennesker tror er gavmild hjelp til mennesker i u-landsmiljøene. Likevel: Det bør bringes videre det spørsmål jeg har hørt ved barnehjem, sykehus og spedalskekolonier:

Tror man hjemme i Norge at u-landene kan betraktes som en søppelkasse?

Naturligvis, korsett-kassen kan skyldes en misforståelse. Men mange kasser med filler har bevisst adresse: U-land.

Dessuten: Også vår iver etter å være rausere med det «pent brukte» er nok, når alt kommer til alt, et symptom på en veldedighetstrang og veldedighetstankegang i forbindelse med u-hjelpsproblematikken som ikke er sunn og som derfor ikke burde stimuleres av misjoner og organisasjoner.

Jeg utelukker ikke at denne form for velgjørenhet kan være velment. Men motiveringen er ikke edel hvis den bunner i en egoistisk dominert puritanisme: for å unngå dårlig samvittighet ved å vrake noe, adresserer man det til et eller annet u-land. Av alt avlatskremmeri i forbindelse med u-hjelpen er dette det billigste.

Og så lenge denne form for «hjelp» legitimeres og stimuleres, så lenge folk i Norge gis det inntrykk at de kan lette sin dårlige samvittighet overfor den fattige del av verden ved å sørge for forsendelse av hva som er mer eller mindre skrap, motvirker man det som på ansvarlig hold fremholdes, nemlig at hjelp til u-landene er et spørsmål, ikke om veldedighet, men om rettfer-

dighet. Hvis man ikke tyr til rent rasistiske argumenter, er det nemlig umulig å bortforklare at afrikaneren og asiaten har et legitimt krav på likestilling med vestens mennesker.

Denne holdning bør kirkelige og andre organisasjoner med tilknytning til u-landsarbeid først og fremst forfekte utrettelig.»

Kvaal Pedersen understreker et poeng som dessverre foreløpig ikke kan gjentas for ofte: at det ikke lenger er spørsmål om veldedighet, men ganske enkelt om rettferdighet.

Og han minner om at kristne mennesker kan være like blinde som andre. Ja, de er av og til faktisk verre. De sender antagelig damekorsettene og fillene med en spesiell form for selvtilfredshet.

DEN KJEMPENDE KIRKE

■ Selvtilfredshet er en fare på flere områder. Vi lever i et demokrati med stor frihet og velstand. Hva om vi plutselig

må innrømme at det er ting vi som kristne kan lære av våre trosfeller i en politistat? Er ikke det en forstyrrende tanke? I nr. 1 av det samme udmerkete blad «Vår Kirke» klipper vi fra en lederartikkel:

«Kirken i Vest-Tyskland risikerer å dø av fedme, kirken i Øst-Tyskland slanker seg frisk.» Slik gjengir Gunnel Vallquist en uttalelse blant mange hun hørte under sitt opphold i Øst-Tyskland, der hun ville gjøre seg opp en mening om kirkens kår i en ateistisk kommunistisk stat. Eller som en østtysk teolog nylig sa til en engelsk kollega: «Syns ikke synd på oss. Vi har en sjanse til å være kristne.»

Det høres kjekt ut. Det er andre østtyske kristne med et mer pessimistisk syn på kirkens fremtid i landet. De frykter for at kirken kommer til å dø ut. Antallet av østtyskere som benytter seg av de kirkelige handlinger er sunket med 90%, i storbyene blir bare 6—8% av barna døpt.

Allikevel hevder de kristne som nekter å resignere, at det som skjer i bunn og grunn er det samme som skjer overalt, bare at det i Øst-Tyskland skjer raskere på grunn av det ytre trykk: det tradisjonelle, sosiologisk betingede miljø forsvinner. Tilbake blir bare kjernen av personlig overbeviste mennesker, med vilje til aktiv selvpoppfrende innsats. Fra denne synsvinkel spiller kvantiteten liten rolle.

At problemene er legio og synes uløselige behøver ikke engang nevnes. For en kirke å ha en totalitær stat mot seg er langt annet enn spøk. Men Gunnel Vallquist finner, i likhet med mange andre som har besøkt Øst-Tyskland, at det er åndskraft og dynamikk i kirken der. «Kirke og folk er to begreper som ikke lenger dekker hverandre, og vi er takknemlige over at det endelig står klart at kirken ikke er verden og verden ikke kirke.»

I en slik situasjon må også det kirkelige liv forandres: kirkehusene spiller stadig mindre rolle, avhengigheten av dem er «religion», ikke kristen tro, heter det med en Bonhoeffersk vending. Når menigheten blir liten, forenkles også det liturgiske liv: man sitter rundt et bord med bibellesning, forbønn og nattverd.

Forholdene i den østtyske kirke og i andre kirker under vanskelige kår er egnet til å utløse mange forskjellige refleksjoner, om vi lar dem belyse våre hjemlige forhold. — —»

Hva slike lærdommer kan bety også for oss må vi diskutere i ro og fred. Det er farlig å dra forhastede slutninger. Men igjen dette: vi må ikke være selvtilfredse — og blinde.

TIDENS TALE?

■ Vi er ellers i skrivende stund inne i en deprimerende værtype. Himmelen er støpt i bly. Det gir seg en rekke utslag som her kort skal noteres. For det første fordyper det norske folk seg i skøyteperioder og rundeskjemaer — for å holde ut. I beundring for de få som kan utføre heltedåder under slike klimatiske forhold. For det annet blir noen få energiske kristne opptatt med ganske håpløse tanker: Vi så det da det faktisk var snakk om å holde andakt for de tredve tusen vinterfrakkene som sto skøytesugne på Bislet, heldigvis ble det ikke noe av dette. Etter undertegnedes beskjedne mening var det godt. Og vi kan lese oss til værtypen i enkelte riktig krakilske og mistenksomme artikler:

Vi fikk nylig «Tidens Tale» i postkassen, et blad hvis redaksjon oppgis å holde til i vårt nabolag, Akersgaten 74. I en artikkel, publisert i Bonneuken for kristen enhet, skriver Alf Lohne med støtte i sitater av både en synodeformann og en pastor de vanlige advarende ord mot et samarbeide mellom de evangeliske kristne og den katolske kirke. Paven er fremdeles en anti-krist, katolikker får Maria-bilder i pilleform når de er syke og det «ville være hykleri å strekke hånden ut til et fellesskap...»

Er det ikke mulig å stoppe denne værtype kranglingen i en uke hvor man forsøker å skape kontakt om det som forener?

Vi har alle gjort feil. Vi burde kunne ta et par chanser snart, til tross for betenkeligheter og tvil. Eller som en foreløpig ordning, i dagens dystre sprog: La oss få en våpenhvile i bønneuken for enhet.

Broder Andreas

DE KRISTNE MÅ TA LED

BARBARA WARD OG KARDINAL HEENAN VIL HA KRISTNE

«St. Olav» begynte i forrige nr. offentliggjørelsen av en viktig TV-samtale i det britiske BBC mellom den katolske primas John, kardinal Heenan og sosialøkonomen Barbara Ward («Kardinalen er til å snakke med...» s. 24—25) om verdens fattige og vi. Her bringer vi annen og siste del av samtalen.

KARDINAL HEENAN: — Vi har gjort store fremskritt når det gjelder samarbeidet mellom katolikker og protestanter av alle slag. Det britiske *Council of Churches*, Kirkenes Verdensråd og vi selv opptrer ikke som rivaler i dette anliggende. Vi deler tvert om all vår innsikt og tiltaksevne, så under den synsvinkel er i hvert fall utsiktene meget, meget gode.

BARBARA WARD: — Utmerket. Og hvis den kommisjonen som er nedsatt i Rom, i nært samarbeide med Kirkenes Verdensråd, kan klargjøre kontrastene mellom vår rikdom og andres fattigdom — at fattigdommen er verdensomfattende og forøvrig finnes også i vårt eget land — og de kristne kan bli en målbevisst aksjonsgruppe overfor nasjonalforsamlingene, så stortingsmenn og deputerte må regne med at der finnes en aktiv, fast besluttet minoritet som krever — la oss si én prosent av nasjonalinntekten satt av

SKÅLEN ER TOM

og internasjonalt traktatfestet som en del av verdensordenen, fordi vi alle tilhører menneskeslekten — ja da gjør den kristne virkelig hva han kan.

KH: — Nettopp. Jeg ville gjerne at De forklarte oss nærmere hva denne nye Kommisjonen for Fred og Rettferd er for noe. Av denne grunn: Mange mennesker anser kirken for å være bare et gudstjenestlig samfunn som synger salmer, og De og jeg vet jo godt at gudstjeneste er noe mye mer enn det. Det

betyr å se Gud i de fattige, de unge, de syke. Da vi arbeidet hardt med dette under Vatikankonsilet, uten særlig evne forresten, til å få gjort det kjent for det store publikum, var det ikke vår hensikt å sette opp en stor innsamlingsmaskin, med ekstra-kollekter i alle messer verden over. Det var mye mer av et program for å oppdra mennesker — vi ville lære mennesker, og særlig de unge, å gjøre en innsats for de fattige, å dra ut og arbeide for dem. Kan De si noe om det?

BW: — Javel. Kommisjonens oppgave er nettopp denne oppdragelse. Jeg vil forresten si at oppgaven går lenger: Det dreier seg ikke bare om å dra ut og finne de fattige, det gjelder en hjelp til menneskeheten overhodet. Tanken er at de kristne må ta ledelsen når det gjelder å skape et verdenssamfunn, der det er blitt en selvfølge at overskuddslandene hjelper de andre til selv å skape de samme verdier, til å bli selvhjulpne og dermed full-

*Blyvinduer
Glassmalerier*

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

*kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk*

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

OBS: DEN HOLLANDSKE KATEKISMEN

Ny forsyning av engelsk utgave er underveis og tysk utgave er enda ikke utkommet.

Bestillingene noteres og bøkene blir ekspedert så snart de kommer.

Med hilsen

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1
Åpent 9—16, lørdager til 14.
Telefon 20 72 48

»RESSGRUPPER»

verdige, selvbevisste medlemmer av verdenssamfunnet. Når kristne har et spesielt ansvar i denne sammenheng, så er det fordi vi kristne alltid har lært, trodd og bedt at vi er en menneskehet, at vi ikke er splittet opp i nasjoner, men brødre i ordets virkelige mening. Kommissjonen må etter min mening ta opp denne følelse av ansvar for at menneskene som helhet får sjansen til å skape seg det samme liv som vi selv nyter godt av, de samme goder. Og at det simpelthen aldri vil skje, dersom vi bare venter på at det skal inntreffe av seg selv. Derfor gjelder det virkelig å mobilisere en kristen innsats og forpliktelse, og gi den videre til de samfunn vi lever i, og til de myndigheter som representerer oss.

KH: — De har nettopp vært i Rom, ikke sant? Ville De si at De fant stor innsatsvilje der, når det gjelder Kommissjonens arbeide for å løse denne oppgave?

BW: — Ja, jeg tror interessen for den er voksende. Men hvor en virkelig finner begeistring for den, er i universitetene, blant studentene, som jeg tror lengter intenst etter å skape én verden og føle seg som medlemmer i et samfunn som omfatter alle mennesker. Gud skje lov er de skrale nasjonalister, og jeg tror de føler seg helt fremmed for den meningsløshet å skulle ødelegge sine medmen-

nesker. Overalt hvor jeg ferdes finner jeg en meget stor villighet til å se dette som et grunnleggende kristent ansvar. Jeg håper at vår kommisjon kan gjøre dette spennende, få det inn ved universitetene, sette mennesker i marsj og sende dem ut i tog for den ene prosenten, plasere dem på politikernes bord som noe en ikke kommer utenom og *må* ta hensyn til.

KH: — Hva mener De vi kan gjøre her i England, som bidrag til Kommissjonens store oppgave? For det må jo være meningen at en gjør hva en kan, i hvert enkelt land?

BW: — Jo. For det første må vi få

det nærest mulige samarbeide mellom den lokale kommisjon, som jeg håper De vil få dannet, og *British Council of Churches*, som allerede har gjort et fremragende arbeide. Derneville ville jeg ønske at vi, de kristne konfesjoner, kunne arbeide sammen både om lokale propaganda-kampanjer som opplyser folk og om det press som vi må øve på de styrende. Hva jeg fastslår er dette: Vi kan ikke være så forpliktet som vi er, også gjennom vår regjering, overfor hele menneskehetens vel, og så samtidig støtte økonomiske planer som vil øke vår egen velstand og minske hjelpen utad. Det kan det ikke bli tale om, hvis vi vil være
(Forts. neste side)

Thermia

Elektrisk Trykk-Vannvarmer

OSLO SAFE SYSTEMET gir

- * Rimeligste pris
- * Enkleste montasje
- * Største effekt

OSLO SVEISEBEDRIFT

Rejser under katolsk ledelse i 1968

Skt. Annæ Rejser.

9. april—16. april (påsken) FLY Rom. 8 dage 925 kr.

5. juli—19. juli FLY Rom—Sorrento. 15 dage 1275 kr.

29. sept.—13. okt. FLY Firenze—Assisi—Rom. 15 dage 1275 kr.

Program og alle opplysninger: lærerinne frøken Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, 2300 København. Tlf. SU 86.

Pastor d'Auchamps Rejser.

7. juni—21. juni FLY Firenze—Assisi—Sienna. 15 dage 1275 kr. Ledere: Fru E. Schwartz og Pater Duclos.

5. juli—25. juli TOG Ravenna—Rom—Assisi. 21 dage 1375 kr. Ledere: Fru E. Schwartz og Pastor d'Auchamp — eventuelt individuell hjemreise.

13. sept.—27. sept. FLY Rom—Assisi. 15 dage 1275 kr. Leder: Pastor d'Auchamp.

Program og alle opplysninger: Revisor Schwartz og frue: Ø. Farimagsgade 18, 2100 København, eller Pastor d'Auchamp, Vandtaarnsvej 5, 2860 Søborg, tlf. 690301.

«Den nordiske Valfart med fly til Lourdes» — Bispedømmets pilgrimsreise.

27. juni—3. juli. 7 dage 880 kr. — særpris for syge (Asile Notre Dame): 725 kr. Gejstlig leder: Msgr. Knud Ballin. Læge og sygeplejersker følger de syge.

Program og alle opplysninger: Fru L. Samson, Barsehøj 25, 2900 Hellerup. Tlf. GE 6341. Eller Translatør Lerche Nielsen, Bredgade 69, 1260 København. Tlf. PA 2539.

kristne. Det er med så omfattende politiske målsetninger kristne nå må befatte seg, og de må gjøre det helt klart hva de mener bør settes øverst på listen. Hvis dette hender i Tyskland, Frankrike, Nederland, England og Nord-Amerika *samtidig*, så vil vi gjøre oss gjeldende. Jeg tror vi kan det, og jeg mener vi må det.

KH: — Vel. Selve det faktum at kirken har valgt folk som Dem selv, en verdenskjent autoritet når det gjelder økonomi, til å arbeide med dette, godtgjør forhåpentlig at vi tar dette alvorlig. Har De noe særlig å si til de unge? Synes De ikke at vi må innarbeide en slags ærgjerrighet, at før de innstallerer seg og tjener penger, før de finner sin plass i arbeidslivet, burde de ofre noe av sin tid til hjelpearbeidet og utdannelsen av folk i u-landene?

BW: — Det ville være fint om alle, hvis utdanning gjør det mulig tok ett eller to år av sin tid til det — vi har jo fått utlevert et 70-års-liv nå. Vi har bedre råd, med disse forlengede livene. Personlig ville jeg sette pris på at kirken misjonsforetagender fikk ut unge mennesker som kunne hjelpe frem landbruket og folkeopplysningen — ikke bare som kateketer. Selvfølgelig, hvis det sistnevnte er deres kall, så er det i sin orden. Men solidariteten med menneskene i deres faktiske situasjon må komme til uttrykk. Resultatet ville trolig bli, som det ble med Fredskorpset i USA, at når folk kommer tilbake, ser de aldri mer på verden som før, fordi de vet hvordan fattigdommen arter seg. Det farlige ved å vokse opp i en rekke av våre land er blant annet at vi har det for godt til å vite hvordan fattigdommen ser ut.

KH: — Kunne De si litt om nettopp det. Fotos forteller sitt, men det er ikke nok.

BW: — Det er grunnen til at jeg tror det er uhyre oppdragende når folk kan besøke u-landene og se for dem selv —

men ikke betrakte det hele, som det hender, som noe håpløst. De må se på det som en stor utfordring til samvittighetene, og sannelig også som en *stomulighet*. Tanken på at vi har nådd en periode hvor vi sitter med dette veldig utvalg muligheter, hvor vi for hvert år blir mer istand til å gjøre noe med fattigdommen, og med hele menneskeheten som arbeidsfelt — jeg finner det umåtelig oppmuntrende. Ikke en «byrde» for den hvite mann, men et tilbud til oss, en enorm og spennende chance. Dersom unge mennesker føler (hva jeg tror de ofte gjør), at verden lever under en stor skygge, med bare A-bomben over hodene på dem, så må de også huske at atomkraften er en stor frigjører, og at den kan bli brukt i virkeligjørelsen av store menneskelige formål. Hvis vi virkelig vil, kan vi fremdeles «forandre jordens åsyn».

KH: — De tror øyensynlig at «jordens åsyn» kan forandres dersom de kristne beslutter seg til å gå sammen i arbeidet for det. Vil De så fortelle meg hvordan De har tenkt å overtale hardhudede politikere til å ofre denne ene prosent, flere milliarder pund?

BW: — Jeg anvender en ganske gammeldags metode: Jeg får dem til å innse at dette interesserer *velgerne*. Hvis det så ikke interesserer politikerne, faller de igjennom ved neste valg. Noen annen måte å overbevise folkevalgte på, kjenner jeg ikke. Med andre ord, en må ha et press-miljø som lager nok larm, som er tilstrekkelig pågående, som har nok overbevisning og utholdenhet. Hvordan ble slaveriet opphevet i det britiske samvelde? Fordi en flokk kristne sto opp og sa: «Dette er en skam, en hån mot Guds åsyn — det må få en slutt!» Og når De tenker på at Parlamentet tilslutt, i 1830, måtte betale slaveeierne i Vestindia noe slikt som 30 millioner pund i erstatning, hvilket svarer til 150 millioner pund nå,

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Arendal
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke	}	Hammerfest
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hønefoss
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke	}	Lillestrøm
St. Mikael's Prestegård		
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Tromsø
St. Magnus Kirke		
St. Magnus prestg.		
St. Elisabeth Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Trondheim
Bispegården		
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83
Kontortid 11—13.
Alle dager unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

Oslo Katolske Bibliotek

Akersvn. 5, Oslo - Tlf. 20 72 26

Åpent hver dag unntatt lørdag kl. 11-13.

Mandag—Onsdag—Fredag også fra kl.
17—19.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prosjekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,

i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,

Oslo 3.

rett ut av statskassen, så viser det at samvittigheten kunne utrette noe selv i fattigere tider. Jeg skulle være tilfreds om «abolisjonistene» (anti-slaveri-folkene) kom til live igjen, for når det kommer til stykket er sykdom, sult og arbeidsløshet også en slags slaveri. Ja — vi trenger de nye abolisjonister, en ny Wilberforce — folk som lar samvittigheten diktere deres politikk.

KH: — Jeg tviler ikke et øyeblikk på at vi har disse menneskene. Se bare på de mange unge i universitetene som synes villige til å demonstrere for nær sagt hva som helst. Utvilsomt er det mange som misforstår dem og synes de kaster bort tiden, men egentlig er de vel intenst opptatt av å avskaffe urettferdighetens følger. Mener De at det er disse krefter vi først og fremst må mobilisere?

BW: — Sammen med alle de andre. Jeg vil ikke et øyeblikk påstå at dette er en avgrenset sak for noen spesielle...

KH: — Neivel — men hvor begynner vi?

BW: — Begynn med utdannelsen, men også med alle mennesker av god vilje, fordi det er ikke bare de unge som føler dette. Begynn overalt hvor vi finner folk villige til å gå inn i — la oss kalle det Korstoget for den ene prosent. En må begynne med noe konkret, og det dominerende trekket akkurat nå er en velstandsøkning. En prosent av nasjonalinntekten, fastlagt i en internasjonal traktat, er en helt klar målsetning, og

«Men kjære pater, hvem er interessert i nye sjeler nå for tiden?»
(John Ryan i Catholic Herald)

svarer til den Atlantiske verdens muligheter.

KH: — Jeg håper, Barbara, at dette vil bli virkelighet. Vi kan ikke fortsette vår samtale her, men vi har talt sammen i adskillige år, og vil fortsette å gjøre det. Men jeg vil si et ord til alle de som hører oss: Dere innser visst at kirken betyr noe mer enn gjentagelsen av fromme talemåter. Dens mening er å bringe Kristus ut til verden og gjenkjenne ham i dem som lider.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 11. februar: Septuagesima. Lignelsen om husbonden som gikk ut for å leie arbeidere til sin vingård.

MANDAG: De syv stiftere av Servitertordenen.

TIRSDAG: Feriedag.

ONSDAG: Valentin, prest og martyr.

TORS DAG: Faustinus og Jovita, martyrer.

FREDAG: Feriedag.

LØRDAG: Feriedag.

SØNDAG 18. februar: Sexagesima. Lignelsen om såmannen.

MANDAG: Feriedag.

TIRSDAG: Feriedag.

ONSDAG: Feriedag.

TORS DAG: Apostelen Peters bispestol.

FREDAG: Peter Damian, biskop og kirkelærer.

LØRDAG: Mathias, valgt til apostel etter Judas.

FREDRIKSTAD			FREDRIKSTAD
KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER	Norske Fina ^{A/S} Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG > 12 371	C. HANSSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD	
KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 13 190	Byens spesialforretning Olsson TAPÉT OG GULVBELEG Agentgt. 2 - Tlf. 17 080		<i>Andr. Janne &</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 12 945
	EDVARDSEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 11 220 - Fredrikstad		ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad
	O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840		

MØTE I FRANKFURT

En gruppe på 15 seminarister og teologistudenter møttes i slutten av juleferien hos jesuittene i Frankfurt am Main. De representerte de ca. 30 skandinaver og utlendinger som for tiden er under utdanning med henblikk på arbeid som prester i Skandinavia.

I nærvær av Mgr. Helmut Holzapfel drøftet man felles økonomiske og studiemessige problemer. Gruppen søker først og fremst å opprettholde en levende kontakt studentene imellom, men også om mulig å bedre studieforholdene. Disse er nemlig ikke idéelle. Ønsket om å få endel av utdannelsen bredt.

Man besluttet på dette møtet ikke å gi gruppen en fast organisasjon. Tallet på teologistudenter er nemlig nedadgående, og det ville være uklokt å skape et for tungtdrevet maskineri.

Man besluttet også at gruppen skal være åpen for alle som i utlandet utdanner seg til pastoral virksomhet i Skandinavia: ordens-søstre og andre kvinner er velkomne!

Michel Beckers og Arne Fjeld representerte Norge på møtet.

Gruppens sekretær er Richard Hansen, D-4401 Südmühle über Münster, Kamilluskolleg, Tyskland.

PATER ARRUPES (Forts. fra side 35)

om demokrati og likhet, sier ordensgeneralen videre:

Rasismen er et moralsk og religiøst onde. Den kan aldri helt utryddes bare gjennom lovgivning og rettssaker. Den må også utryddes i menneskenes tanker.

Han gjentar den katolske kirkes tradisjonelle og klare lære om disse ting og den erklæring fra det amerikanske hierarki som kom i 1958 og legger til:

Det er ydmykende å være nødt til minne om at enkelte jesuiterkloster før borgerkrigen hadde sorte slaver. Det er ydmykende å minne om at et antall av jesuiterordenens institusjoner for ikke så lenge siden ikke godtok kvalifiserte farvede selv om de var katolikker. Det gjaldt til og med i de strøk hvor det ikke fantes noen lover mot integrerte skoler.

Ordensgeneralen regner så opp de anstrengelser som allerede er gjort i ordenen for å rette opp slike misforhold, men erklærer at det hele ennå er helt utilfredsstillende.

Nytt tidsskrift av stor betydning:

INTERNATIONALE DIALOG

«Eine Zeitschrift für das Gespräch zwischen Glaubenden und Nichtglaubenden.»

Utgis på tysk av Karl Rahner og Herbert Vorgrimler. Årgang I nr. 1 nettopp utkommet med artikler av de mest kjente teologer o.a. i Europa og Amerika.

4 nr. årlig, ca. kr. 18.— pr. nummer.

» » 70.— i abonnement.

Kan bestilles i:

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

OSLO

Joh. Weydahl & Co

Oslo - Centralb. 68 18 07

**KAFFE
og
HERMETIKK
en gros**

ARENDAL

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460

J. E. PEDERSEN & CO. A/S

Arendal

Kjøttforretning

Tlf. 2360

**BYGGMESTER
HANS NILSEN**

Neset 362

Arendal

Tlf. 22 647

SHELL — ARENDAL

TELEFONER:

Kontor 22 013

Anlegget 21 848

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

DRAMMEN

H. KOLDERUP

N. Storgt. 12 - Bragernes

Tlf. 83 13 62 - 83 36 48

Gå til fagmannen
når det gjelder møbler

TYRILYS

**1/5 TYRI
FABRIKKER**

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

Det ville være nyttig om hver og en av oss, som individ og som medlem av jesuittenes kommuniteter, ransaker sin samvittighet og spør seg selv hvorfor en så liten del av vårt arbeide hittil har vært viet arbeidet for og med de farvede.

Han beklager at det er altfor mange jesuitter som mangler kontakt med fattigdommens vilkår, at det er altfor mange av ordenens medlemmer som

ubevisst velger å være konforme og som frykter repressalier.

Pater Arrupe gir til slutt en rekke praktiske direktiver:

Unge prester må under sin utdannelse direkte få oppleve slumkvarterer og rasediskriminering.

Man skal oppmuntre kall til jesuiterordenen blant de farvede.

Ordenen skal eliminere et hvert spor av segresjon og diskriminering.

Ordenen skal under sine innkjøp og kontakter ikke vende seg til andre firmaer enn de som vedkjenner seg full likestilling i sin ansettelsespolitikk.

Før utgangen av 1968 skal ordenen forlegge en del fast virksomhet og etableringer til de farvedes fattigkvarterer i storbyene.

I hver region skal det ansettes en leder av et samlet apostolat for alle raser.

OSLO

E. M. JACOBSEN
Bakeri & Conditori
Akersgt. 67

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s
VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning
Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

C. Tennant Sons & Co. A.s
Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

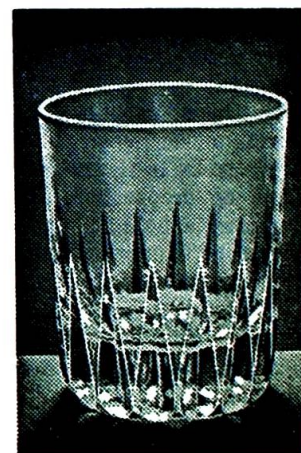
T. S. JACOBSEN
BEGRAVELSESBYRÅ
Ullevålsvn. 1 - Oslo

WISBECH
ARTISERSELSKAP
MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Et godt tilbud!

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 95 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

Bernb. Getzgata 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

THIIS & CO. A S
Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

NORENBERG & CO. A.S
MARGARINFABRIKK

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S
ERLING THORNE
Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

OSLO
Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Galligani
Stortingsgt. - N. Slottegt.
Vikaterrassene.

OBS: Bestiling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontingent o. l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo. Tlf. 20 72 48.

BABYLONS SISTE AFTEN

Grekeren *Michael Cacoyannis* har allerede vist sin allsidighet som filmskaper. Han laget den uforglemmelige strenge «Electra», som visst grundig slo fast, at de klassiske greske tragedier, de filmer nå grekerne selv best! Og han skapte den langt mer populære «Zorba — grekeren», hvor *Anthony Quinn* laget en overdådig skikkelse, selv om den lå langt fra *Niko Katzansakis* romanskikkelse.

Cacoyannis' siste film er en «sort» komedie, «Den dagen fisken fløt opp —». Det er besk og makaber Middelhavs-humor, vi ler visst ikke akkurat befridd av en slik runddans med død og fordervelse, her nord.

Intrigen er hyper-aktuell: Over en bortgjemt gresk øy styrter et a-bombefly ned mot sjøen. De to flyverne parerer forholdsordren og dropper fire bomber plus en mystisk metallboks ned over øya, før de springer ut. Dette er farlige og «top-secret»-gjenstander som hurtigst mulig må bringes diskret unna. Det vet også «hovedkvarteret» som starter *sin* utspesulerte eftersøkning blant de intetanende øyboerne, uvitende om at flyverne har overlevet, riktig nok i lite mer enn Adams drakt, og ivrig gjør sitt for å redde sakene. Og så begynner farsen — noen vil finne den malplasert, smakløs og makaber over et slikt emne, tross gode farver og fine komposisjoner i foto-graferingen. Cacoyannis har nok sin mening med det, han lar ikke bare skuespillerne, men også tilskuerne danse sorgløst og frivolt på en vulkan. Det er Babylons siste aften — ennå mens de danser og flirter der, under kulørte lykter i havnen, får en uvitende gjeter endelig hull på den mystiske metallboksen som falt ned fra himlen. Han tror han vil finne en skatt, men det er bare noen brune stener. Dem kaster han tilhavs. Og så...

Ja — så skinner det snart sølvhvitt i havnebassenget og vikene omkring øya, i bukene på talløse døde fisker som flyter i vannskorpen. Dansen går videre — en radiostemme søker forgieves å overdøve danseorkestrene: «Attention, please!»

Katastrofen er skjedd, ingen oppdager det, og menneskene spreller seg, bevisstløse som sjelløse dukker, inn i den siste utslettelse, hvor selve vannet og luften og verden er blitt en eneste dødbringende gift. Kunne det skje slik —? Ja, si det!

Alexandra Kluge som «Anita G».

FORTIDEN ER EN SKYGGE

En alvorligere og kunstnerisk langt mer ærgjerrig film er «Anita G» («Abschied von gestern»), i alle sine vesentlige deler realisert av tyskeren *Alexander Kluge*, som mange håper vil bringe en såre tiltrengt fornyelse inn i tysk film. Det er den fort og nervøst fortalte bildefortellingen om en ung jødisk kvinne, Anita, som har flyktet fra sin barndoms Leipzig (nå i Øst-sonen) til det frie Vest-Tyskland. Det blir en ublid oppvåkning til en hard virkelighet: Den gir henne ikke mange chanser. Vi følger henne etappene igjennom, fra hybelfattigdom og tafatte studieforsøk, over utkastelse, småkriminalitet og løse forbindelser til kvinnefengslet. Og så —? Kluge bare la oss iakta, kameraet forskjønner

eller forsoner intet — sjelden har jeg sett mennesker virke så *skremmende*, så ubevisst fiendtlige, som i denne forfrosne film. Vi ser dem slik Anita selv ser dem, på sin egen triste vei mot rennesteinen; i forretningslivet, ved universitetet (her er en fabelaktig sarkastisk «studieveiledning!»), i rettssalene og det kommunale «kulturliv». En hul og hjerteløs verden hvor alle lever mekanisk bare for seg. I hennes inntrykk blander seg minner fra fortiden — vi aner en sprengt jødisk familie engang tilbake i barndommen og sjokk i en konsentrasjonsleir. Regissørens hustru *Alexandra Kluge* spiller hovedrollen som den nevrotisk rotløse unge kvinnen som søker fotfeste — det gjør hun med en fremragende og klok naturlighet som forblir gåtefull. *Samtalene* i denne filmen er små perler av eksakt gjengitt virkelighet — å få den slik ubearbeidet fra et filmlerret, avslører skarpt som et piskeslag hvor lav temperatur livet i menneskenes samfunn egentlig kan ha. «Enhver av oss», sier Kluge etsteds i sin sørgmodige film, «er skyld i alt. Men dersom vi visste det, ville vi ha paradiset på jorden.» Ja — men vi vet det ikke.

«CAMELOT»

er blå, blå ridder-romantikk i konditorfarver, billedbok for barn og glatt *musical*. Det er en tre timer lang *superproduction*, med *Richard Harris* som kong Arthur (han med det runde bord) og *Vanessa Redgrave* som hans fagre dronning Guenevere. De synger og sukker i en plastikk-skog og på et pepperkake-slott — *Lerner* og *Loewe* som skapte det helt gode i den lette og intelligente «My fair Lady», greier ikke, tross noen gode melodier, å blåse liv i dette glansbildet. Dessverre — med så mange millioner dollars...!

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., Helge Erik Solberg, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648